

Laidiens: 16.04.2010., Nr. 61

Ministru kabineta noteikumi Nr.352

Rīgā 2010.gada 13.aprīlī (prot. Nr.19 17.§)

Eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Sēklu aprites likuma 2.panta 1.punkta
"a" apakšpunktu un 17.panta piekto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības kārtību šo noteikumu 1.pielikumā minētajām eļļas augu un šķiedraugu sugām, kuras paredzētas lauksaimniecības produkcijas ražošanai, kā arī institūciju, kas kontrolē eļļas augu un šķiedraugu sēklu ieviešanu no valstīm, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis.
2. Noteikumi neattiecas uz:
 - 2.1. eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanu un sēklu tirdzniecību dekoratīviem mērķiem;
 - 2.2. sēklām, kas paredzētas izvešanai (eksportam) uz valstīm, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis.
3. Tirgojot saulespuķu (*Helianthus annuus* L.) sēklas, tiek ievērotas normatīvajos aktos par augu karantīnu noteiktās prasības.
4. Valsts augu aizsardzības dienesta (turpmāk – dienests) amatpersonas pieņemto lēmumu eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības jomā var apstrīdēt dienesta nolikumā noteiktajā kārtībā.

II. Sēklaudzētāju, sēklu sagatavotāju, saiņotāju un tirgotāju reģistrācija

5. Dienests reģistrē sēklaudzētājus, sēklu sagatavotājus, saiņotājus, ievēdējus un tirgotājus Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā (turpmāk – reģistrs), kā arī izsniedz sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrācijas apliecību.
6. Lai reģistrētos reģistrā, persona iesniedz dienestā iesniegumu tās iekļaušanai reģistrā (turpmāk – reģistrācijas iesniegums) saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu un pievieno šādus dokumentus:
 - 6.1. sēklaudzētājs – sēklaudzēšanai paredzēto lauku plānus, norādot platību (hektāros) un informāciju par lauku vēstures kārtošānu;
 - 6.2. sēklu tirgotājs un ievēdējs – informāciju par tirdzniecībai paredzēto sēklu izcelsmi, norādot sadarbības partnerus.
7. Ja persona neiesniedz visus šo noteikumu 6.punktā minētos dokumentus vai iesniegtā informācija ir nepilnīga, dienesta inspektors piecu darbdienu laikā pēc reģistrācijas iesnieguma saņemšanas rakstiski pieprasa 20 darbdienu laikā iesniegt nepieciešamo informāciju un dokumentus.

8. Dienests:

8.1. 10 darbdienu laikā pēc visu šo noteikumu 6.punktā minēto dokumentu saņemšanas izvērtē reģistrācijas iesniegumu un tam pievienotos dokumentus un pieņem lēmumu par personas reģistrāciju reģistrā vai par atteikumu personas reģistrācijai reģistrā;

8.2. piecu darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas:

8.2.1. izsniedz personai reģistrācijas apliecību saskaņā ar šo noteikumu 3.pielikumu, ja pieņemts lēmums par personas reģistrāciju reģistrā;

8.2.2. rakstiski informē personu, ja pieņemts lēmums par reģistrācijas atteikumu;

8.3. katrai reģistrētajai personai piešķir reģistrācijas kodu. Tā pirmās divas zīmes norāda personas adresi (pasta indeksa pirmie divi cipari), pārējās zīmes – reģistrācijas kārtas numuru;

8.4. reģistrā norāda šādu informāciju par reģistrēto personu:

8.4.1. reģistrācijas kodu;

8.4.2. juridiskai personai – personas nosaukumu un reģistrācijas numuru uzņēmumu reģistrā vai komercreģistrā, fiziskai personai – vārdu, uzvārdu un personas kodu;

8.4.3. juridiskai personai – juridisko adresi, fiziskai personai – dzīvesvietas adresi;

8.4.4. darbības veidu;

8.4.5. sugu grupu, ar kuru tiek veiktas darbības;

8.4.6. kontaktinformāciju (piemēram, tālruņa numuru, e-pasta adresi);

8.5. dienesta tīmekļa vietnē ievieto informāciju par reģistrā iekļautajām personām.

9. Dienests pieņem lēmumu par personas reģistrācijas anulēšanu divu nedēļu laikā pēc reģistrētās personas rakstiska iesnieguma saņemšanas, kā arī tad, ja ir atkārtoti konstatēta šo noteikumu VII, VIII, X vai XI nodaļā minēto prasību neievērošana un par to ir sastādīts attiecīgs akts.

10. Dienests piecu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 9.punktā minētā lēmuma pieņemšanas par to rakstiski informē personu.

11. Reģistra datubāzē informācija par reģistrēto personu glabājas līdz reģistrācijas anulēšanai saskaņā ar šo noteikumu 9.punktu. Dienests informāciju par personu saglabā reģistra arhīva datubāzē sešus gadus pēc personas reģistrācijas anulēšanas.

12. Lai izdarītu izmaiņas reģistrā, reģistrētā persona dienestā iesniedz šo noteikumu 2.pielikumā minēto iesniegumu, norādot, kādas izmaiņas ir nepieciešamas.

13. Ja izmaiņas reģistrā saistītas ar reģistrētās personas darbības veidu maiņu, šo noteikumu 12.punktā minētajam iesniegumam pievieno šo noteikumu 6.1. vai 6.2.apakšpunktā minētos dokumentus.

14. Dienests:

14.1. 10 darbdienu laikā pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas izvērtē šo noteikumu 12.punktā minēto iesniegumu un tam pievienotos dokumentus un pieņem lēmumu par izmaiņām reģistrā;

14.2. piecu darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas:

14.2.1. izsniedz jaunu reģistrācijas apliecību saskaņā ar šo noteikumu 3.pielikumu, ja pieņemts lēmums izdarīt izmaiņas reģistrā;

14.2.2. rakstiski informē personu, ja pieņemts lēmums neizdarīt izmaiņas reģistrā;

14.3. reģistrā ievada izmaiņas par reģistrēto personu.

III. Sēklu kategorijas

15. Sēklām ir šādas kategorijas:

15.1. izlases sēklas (IS);

15.2. pirmsbāzes sēklas (PB);

15.3. bāzes sēklas (B);

15.4. sertificētas sēklas (C).

16. Izlases sēklas (IS) ir sēklu daudzums, kas iegūts, pabeidzot šķirnes uzturēšanas shēmā norādīto vienu ciklu, un nodrošina šķirnes īpašību saglabāšanu vairākās paaudzēs. Selekcionārs vai šķirnes uzturētājs iegūst šīs sēklas, ievērojot šķirnes uzturēšanas shēmu. Pēc selekcionāra vai šķirnes uzturētāja rakstiska pieprasījuma dienests veic izlases sēklu (IS) lauku apskati un sēklu kvalitātes novērtēšanu, lai noteiktu to faktisko kvalitāti.

17. Pirmsbāzes sēklas (PB) ir sēklas, kas:

17.1. izaudzētas tieši no izlases sēklām (IS) selekcionāra vai šķirnes uzturētāja uzraudzībā, ievērojot vispārpieņemto šķirnes uzturēšanas praksi;

17.2. paredzētas bāzes sēklu (B) un sertificētu sēklu (C) kategorijas sēklu ražošanai;

17.3. ir atzītas par atbilstošām šajos noteikumos bāzes sēklām (B) noteiktajām prasībām;

17.4. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

18. Bāzes sēklas (B), izņemot hibrīdās šķirnes, ir sēklas, kas:

18.1. iegūtas no pirmsbāzes sēklām vai tieši no izlases sēklām;

18.2. audzētas selekcionāra vai šķirnes uzturētāja uzraudzībā, ievērojot vispārpieņemto šķirnes uzturēšanas praksi;

18.3. paredzētas sertificētu sēklu (C) kategorijas sēklu ražošanai;

18.4. ir atzītas par atbilstošām šajos noteikumos bāzes sēklām noteiktajām prasībām;

18.5. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

19. Bāzes sēklas (B) hibrīdajām šķirnēm ir:

19.1. inbredliniju (radniecīgās krustošanas līnijas) bāzes sēklas, kas:

19.1.1. ir atzītas par atbilstošām šajos noteikumos bāzes sēklām noteiktajām prasībām;

19.1.2. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā;

19.2. vienkāršo hibrīdu bāzes sēklas, kas:

19.2.1. paredzētas trīskāršo vai divkāršo hibrīdu audzēšanai;

19.2.2. ir atzītas par atbilstošām šajos noteikumos bāzes sēklām noteiktajām prasībām;

19.2.3. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

20. Sertificētas sēklas (C) ir sēklas, kas:

20.1. iegūtas tieši no bāzes sēklām (pēc selekcionāra vai šķirnes pārstāvja, vai, ja nav selekcionāra, pēc šķirnes uzturētāja vēlmes – arī no augstākas kategorijas sēklām);

20.2. ir atzītas par atbilstošām šajos noteikumos sertificētām sēklām noteiktajām prasībām;

20.3. nav paredzētas turpmākai sēklaudzēšanai;

20.4. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

21. Eļļas linu un šķiedras linu (*Linum usitatissimum* L.), un vienmājas sējas kaņepju (*Cannabis sativa* L.) sēklām (C) ir divas paaudzes:

21.1. pirmās paaudzes sertificētas sēklas (C₁);

21.2. otrās paaudzes sertificētas sēklas (C₂).

22. Pirmās paaudzes sertificētas sēklas (C₁) ir sēklas, kas:

22.1. izaudzētas no bāzes sēklām (pēc selekcionāra vai šķirnes pārstāvja, vai, ja nav selekcionāra, pēc šķirnes uzturētāja vēlmes – arī no augstākas kategorijas sēklām);

22.2. ir atzītas par atbilstošām šajos noteikumos sertificētām sēklām (C) noteiktajām prasībām vai saskaņā ar īpašu norādi – pirmās paaudzes sertificētām sēklām (C₁);

22.3. paredzētas otrās paaudzes sertificētu sēklu (C₂) ražošanai vai citiem nolūkiem (piemēram, pārtikas vai lopbarības ražošanai);

22.4. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

23. Eļļas linu un šķiedras linu otrās paaudzes sertificētas sēklas (C₂) ir sēklas, kas:

23.1. izaudzētas no pirmās paaudzes sertificētām sēklām (C₁) (pēc selekcionāra vai šķirnes pārstāvja, vai, ja nav selekcionāra, pēc šķirnes uzturētāja vēlmes – arī no augstākas kategorijas sēklām);

23.2. ir atzītas par atbilstošām šajos noteikumos sertificētām sēklām (C) noteiktajām prasībām vai saskaņā ar īpašu norādi – otrās paaudzes sertificētām sēklām (C₂);

23.3. nav paredzētas turpmākai sēklaudzēšanai;

23.4. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

24. Vienmājas sējas kaņepju otrās paaudzes sertificētas sēklas (C₂) ir sēklas, kas:

24.1. izaudzētas no pirmās paaudzes sertificētām sēklām (C₁) (pēc selekcionāra vai šķirnes pārstāvja, vai, ja nav selekcionāra, pēc šķirnes uzturētāja vēlmes – arī no augstākas kategorijas sēklām);

24.2. nav paredzētas turpmākai sēklaudzēšanai;

24.3. paredzētas tādu kaņepju ražošanai, kuras novāc ziedēšanas laikā šķiedras ieguvei;

24.4. ir atzītas par atbilstošām šajos noteikumos sertificētām sēklām (C) noteiktajām prasībām vai saskaņā ar īpašu norādi – otrās paaudzes sertificētām sēklām (C₂);

24.5. visā audzēšanas un sagatavošanas periodā ir dienesta uzraudzībā.

IV. Sēklaudzēšanai noteiktās prasības

25. Ja sēklaudzētājs audzē vienas vai vairāku sugu vai šķirņu, vai kategoriju eļļas augu un šķiedraugu sēklas, tas nodrošina, ka dažādu sugu vai šķirņu, vai kategoriju sēklas nesajaucas.
26. Sēklaudzētājs kārto lauku vēsturi, norādot lauku izvietojuma shēmu, augu maiņu pa gadiem un informāciju par konkrētajā laukā lietoto sēklu.
27. Sēklaudzēšanas sējumus izvieta tikai pēc priekšaugiem, kas nodrošina šķirņu un sugu nesajaukšanos. Atkārtota eļļas augu un šķiedraugu audzēšana vienā un tajā pašā laukā ir pieļaujama, ja no iepriekšējās tās pašas sugas audzēšanas konkrētajā laukā ir ievērots vismaz piecu gadu intervāls starp krustziežu dzimtas sugām un divu gadu intervāls starp pārējām sugām.
28. Ja nav ievēroti šo noteikumu 27.punktā minētie intervāli, par sēklaudzēšanas sējumu priekšaugiem nedrīkst izmantot:
- 28.1. to pašu sugu (izņemot to pašu šķirni, tādu pašu vai augstāku kategoriju);
- 28.2. kultūraugus, kuru sēklas sagatavošanas procesā ir grūti nošķirojamas, saskaņā ar šo noteikumu 4.pielikumu.
29. Rapša (*Brassica napus* L. (*partim*)) hibrīdus audzē laukā, kur piecus gadus pirms tam nav audzēti krustziežu dzimtas augi.
30. Ja sēklaudzētājam pieder gan bioloģiskās lauksaimniecības saimniecība (vai tās daļa), gan saimniecība (vai tās daļa), kurā ražo konvencionālās lauksaimniecības eļļas augu un šķiedraugu sugu sēklas, tad bioloģiskās lauksaimniecības saimniecībā atļauts iegūt tās pašas šķirnes sēklas, kuras iegūst konvencionālās lauksaimniecības saimniecībā (vai tās daļā), ja ir izpildītas Komisijas 2008.gada 5.septembra Regulā (EK) Nr.889/2008, ar ko paredz sīki izstrādātus bioloģiskās ražošanas, marķēšanas un kontroles noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu, minētās prasības par sēklu pastāvīgu nošķiršanu, informācijas sniegšanu bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijai par bioloģiskās un konvencionālās sēklas novākšanas laiku un iegūto daudzumu, kā arī par pārejas plānu un kontroles pasākumiem.
31. Sēklaudzēšanas sējumus izvieta tā, lai nodrošinātu šo noteikumu 5.pielikumā minēto minimālo attālumu starp sējumiem, starp kuriem iespējama nevēlama svešappute.
32. Ja ir nodrošināta aizsardzība pret nevēlamu svešapputi, nav jāievēro prasības par minimālo attālumu starp sējumiem, starp kuriem iespējama nevēlama svešappute.
33. Miega magoņu, eļļas linu un šķiedras linu šķirnēm minimālais attālums starp dažādu sugu sējumiem vai tās pašas sugas un tās pašas šķirnes citu kategoriju sējumiem ir tāds, lai sēklu novākšanas laikā nebūtu iespējama to sajaukšanās.

V. Lauku apskate

34. Lai novērtētu sēklaudzēšanas lauku vispārējo stāvokli un to atbilstību šo noteikumu IV nodaļā minētajām prasībām, kā arī noteiktu sugas un šķirnes tīrību saskaņā ar šo noteikumu 4.pielikumā minētajām prasībām, dienesta inspektors veic lauku apskati.
35. Sēklaudzētājs katru gadu līdz 1.jūnijam iesniedz dienestā lauku apskates iesniegumu saskaņā ar šo noteikumu 6.pielikumu. Ja lauku apskates iesniegumu iesniedz pēc minētā termiņa, sēklaudzētājs pievieno rakstisku informāciju par kavējuma iemesliem.
36. Dienesta inspektors, pieņemot lauku apskates iesniegumu, pārbauda, vai: